

Tornio

Maailmanluokan rajakaupunki 2030

Tornion kaupunkistrategia 2021-2025

Hyväksytty

TORNION KAUPUNGINVALTUUSTO

25.4.2022 § 45

TORNION KAUPUNGIN VISIO 2030

Tavoiteltava tulevaisuuden tila haluttuna vuonna

Strategiset päämäärät Valtuustokauden 2021-2025 strategiset tavoitteet ja toimenpiteet Mittarit

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ 1
Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ 2
Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ 3
Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

**Strateginen päämäärä 1
mittarit**

**Strateginen päämäärä 2
mittarit**

**Strateginen päämäärä 3
mittarit**

TORNION KAUPUNGIN KÄRKIHANKKEET VALTUUSTOKAUDELLA 2021-2025

TOIMINTAPERIAATTEET
Näin toimimme

TOIMINTA-AJATUS
Kaupungin perustehtävä

Sisällysluettelo

1. Esipuhe
2. Johdanto
3. Strategiaprosessin kuvaus
4. Toimintaympäristöstä lyhyesti
5. Tornion kaupungin toimintaperiaatteet ja toiminta-ajatus
6. Tornion kaupungin visio 2030
7. Valtuustokauden 2021-2025 strategiset tavoitteet ja toimenpiteet
8. Tornion kaupungin kärkihankkeet
9. Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

1. Esipuhe

Tornion kaupunkistrategia 2030 on kaupunkimme tärkein johtamista ja toimintaa ohjaava asiakirja, jossa kaupunginvaltuusto linjaa toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteita. Tornion kaupunkistrategia 2030 kokoaa yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet valtuustokaudeksi 2021-2025.

Uusi kaupunkistrategia johdattaa Tornion 2030-luvulle. Siinä kerrotaan, mitä ovat kaupungin toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja strategiset päämäärät. Strategisia painopisteitä on kolme: elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki, hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen, sekä toimiva kaupunkikonserni. Strategisille päämäärille on määritelty omat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Tavoitteiden toteutumisen arviointi ja seuranta tehdään vuosittain toiminnan ja talouden raportoinnin yhteydessä. Strategiassa esitetään myös Tornion kaupungin kärkihankkeet, joihin tulemme panostamaan vuoteen 2025 ulottuvalla valtuustokaudella. Strategiakauden aikana vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät Lapin hyvinvointialueen vastattavaksi ja tämä toimintaympäristön muutos on myös huomioitu Tornion kaupunkistrategiassa.

Tahdomme kiittää kaikkia Tornion kaupunkistrategian laatimiseen osallistuneita tahoja. Tornion kaupunkistrategian laatimiseen ovat osallistuneet niin kaupunkimme päättäjät, kuin henkilöstökin. Erityiskiitos kehitysjohtaja Sampo Kangastalolle, joka on koordinoanut strategiatyötä. Valmistelun yhteydessä tulevaisuuden suuntaviivoihin on kysytty näkemyksiä myös kaupunkilaisilta, yrityksiltä ja yhteisöiltä. Samaan aikaan kaupunkistrategian kanssa on käynnistetty sitä toteuttavien ohjelmien laadinta, joiden kautta kaupunkistrategia käytännössä myös toteutuu.

Tornio

Tornion nelisataavuotinen kaupunkihistoria ja sijainti rajattomalla rajalla asettavat kaupunkistrategian tavoitteet korkealle. Tällä strategialla vaalimme ainutlaatuista TornioHaparanda-rajayhteistyöstä, haluamme ottaa paikkamme uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistävänä kaupunkina ja tulevaisuuden teollisuuden ja kiertotalouden investointikohteena. Kehitämme myös kestäväää ja ympäristöystävällistä liikkumista puhdasta, pohjoista luontoa arvostaen ja vahvistamme asemaamme pohjoisen kansainvälisenä logistiikkakeskuksena. Lisäksi pidämme huolen siitä, että Tornion kaupunkikonsernilla on toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset huolehtia nykyisien ja tulevien sukupolvien elämänlaatuun ja hyvinvointiin liittyvistä palveluista ja luoda maailmanluokan toimintaympäristö kaupungissa toimiville yrityksille.

Markku Ponkala

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Jukka Kujala

kaupunginjohtaja

2. Johdanto

Kaupunkistrategia on kuntalaissa (410/2015) määritelty lakisääteinen asiakirja. Kuntalaissa on määrätty kuntastrategian osalta asiakirjan hyväksymisestä (§ 14), alueellisen toimielimen kuulemisesta (§ 36), strategiasisällöstä (§ 37), johtamisesta (§ 38), tietojen saatavuudesta (§ 109) ja talousarvio- ja suunnittelusta (§ 110).

Kaupungin toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian mukaisesti ja vuosittainen talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tornion kaupunkistrategia 2030 on kaupunkimme tärkein johtamista ja toimintaa ohjaava strategisen tason asiakirja, kaupungin päästrategia, jossa kaupunginvaltuusto linjaa toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteita. Tornion kaupunkistrategia 2030 kokoaa yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet valtuustokaudeksi 2021-2025.

Tornion kaupunkistrategiassa linjattujen toimenpiteiden avulla on määrä edistää torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta, vahvistaa kaupungin elinvoimaa sekä kehittää julkisia palveluja kestäväällä tavalla.

Tornion kaupunkistrategian ajanmukaisuutta arvioidaan vähintään kerran valtuustokaudessa.

3. Strategiaprosessin kuvaus

Tornion kaupunkistrategian laatimisesta on vastannut kaupunginhallituksen 6.9.2021 § 305 perustama ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Markku Ponkala ja sihteerinä kehitysjohtaja Sampo Kangastalo. Ohjausryhmä kokoontui työn aikana viisi kertaa (23.9.2021, 17.11., 17.12., 22.2., 28.3.2022)

Strategiatyössä on hyödynnetty Tornion kaupunkistrategia 2017-2021 väliarviointia (kevät 2020), Tornion kuntalais- ja päättäjätutkimusten tuloksia (2020) sekä USO6, TOK3 ja Tuottavuutta ja työhyvinvointia jokivarteen - hankkeiden työpanosta.

Strategiaprosessin yhteydessä pidettiin syksyllä 2021 työpajoja sekä kaupungin esihenkilöille (15.10. ja 24.11.) että luottamushenkilöille (4.11. ja 8.12.). Kaupunkiorganisaation sisällä strategiatyöhön osallistui työpajojen kautta noin 100 henkilöä. Kaupunginvaltuuston infokokouksissa ja esihenkilöpäivillä käsiteltiin kaupunkistrategian valmistelutilannetta useaan otteeseen.

Tornion kaupunkistrategiaa valmisteltiin myös mm. TOK3 hankkeen konserniasioita käsittelevässä työpajassa (10.11.2021), elinkeino-ohjelman työpajoissa Business Tornion puitteissa (mm. 18.11. ja 17.12), torniolaisten järjestöjen toimijatreffeillä (1.12.), kaupungin johtoryhmän erillisessä henkilöstöasioita käsittelevässä työpajassa (16.12.) sekä johtoryhmän USO6 -hankkeen sparrauksessa (7.2. ja 14.2.2022).

Torniolaisia osallistettiin mm. kaupungintalon avoimet ovet -tapahtumassa 1.10.2021 sekä Tornion perinteisillä syysmarkkinoilla 7.-8.10.2021.

Kaupunkistrategian ohjausryhmän 22.2.2022 kokouksen jälkeen strategialuonnos asetettiin nähtäville otakantaa.fi palveluun ajalle 25.2.-27.3.2022. Strategialuonnokseen saatiin otakantaa.fi palvelun kautta 42 kommenttia ja sähköpostitse kolme kommenttia.

Luonnosta esiteltiin myös Tornion kylien neuvostossa (ei-lakisääteinen vaikuttajatoimielin) 1.3.2022, kaupungin esihenkilöpäivillä 22.3.2022, opiskelijakunta ROTKO:lle 24.3.2022 sekä Tornion Yrittäjät ry:n hallitukselle 12.4.2022.

Strategialuonnoksesta pyydettiin lausunnot seuraavilta ylikunnallisilta toimielimiltä: Meri-Lapin ympäristölautakunta, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto sekä Tornionlaakson museon johtokunta.

Saatujen kommenttia pohjalta strategialuonnosta täydennettiin, jonka jälkeen strategiaehdotus saatettiin päätöksentekoprosessiin.

Tornion kaupungin yhteistyötoimikunta käsitteli kaupunkistrategiaa 12.4.2022 ja kaupunginhallitus 19.4.2022.

Tornion kaupunginvaltuusto hyväksyi Tornion kaupunkistrategian 25.4.2022 § 45.

4. Toimintaympäristöstä lyhyesti

- ❑ **Väestön ikärakenteen muutos** muuttaa julkisten palvelujen kysyntää ja tarjontaa merkittävästi. Samanaikaisesti **osaavan työvoiman saatavuudesta** on jo nyt pulaa eri puolilla maata ja useilla toimialoilla. Torniossa väestö ikääntyy ja vähenee väestöennusteen mukaisesti hieman vuoteen 2040 mennessä.
- ❑ **Ilmastonmuutos** kannustaa ja velvoittaa eri toimijat kestävään ja vihreään liiketoimintaan
- ❑ **Koronaviruspandemia** muutti maailmaa pysyvästi 2020-2022 (opiskelu, työskentely, matkailu, liikenne...)
- ❑ **Suomen julkinen talous** ei ole kestävällä pohjalla. Sopeuttamistoimia ja rakenteellisia uudistuksia vaaditaan edelleen.
- ❑ **Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen** myötä kuntien tehtävät ja talous muuttuvat merkittävästi jo vuonna 2023. Torniossa sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut sekä pelastustoimi siirtyvät Lapin hyvinvointialueelle.
- ❑ **Työllisyyden hoidon järjestämistä vastuu on määrä siirtyä valtiolta kunnille vuoden 2024 aikana.** Torniossa uudistusta valmistellaan jo etupainotteisesti osana Lapin työllisyyden kuntakokeilua.
- ❑ **Tornion lähialueilla ja erityisesti Ruotsissa on käynnissä historiallisen suuret eli yli 100 miljardin euron investoinnit tulevien 20 vuoden aikana.** Tämä luo uusia mahdollisuuksia paikalliselle elinkeinoelämälle.
- ❑ **Venäjän 2014 aloittama sota Ukrainaa vastaan ja sotatoimien laajeneminen 2022 on jo aiheuttanut mittavan turvallisuus-, pakolais-, talous- ja rahoituskriisin. Ukrainan kriisi on edelleen käynnissä.**

5. Tornion kaupungin toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Toiminta-ajatus

Me olemme elämäsi kumppani ja kotikaupunki.

- 1) Tuemme teoillamme kaikkien torniolaisten hyvinvointia
- 2) Edistämme alueen elinvoimaa
- 3) Järjestämme palvelut kestävästi yli hallinto- ja aluerajojen

Toimintaperiaatteet

Rohkea Uudistamme ja kehitämme kaupungin palveluja alati muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin vastaten. Meillä on rohkeutta olla luovia ja kokeilevia. Meillä on uskallusta sekä onnistua että epäonnistua!

Turvallinen Luomme turvalliset puitteet torniolaisten sujuvalle arjelle (hallinto- ja päätöksenteko, julkiset palvelut, elinkeinoelämä, asuin- ja elinympäristö, osallisuus, yhteisöllisyys).

Kestävä Toimimme vastuullisesti ja kestävästi huomioiden toiminnassamme ympäristön, talouden ja ihmisen tasapuolisesti (ekologinen, ekonominen ja sosiaalinen kestävyys, YK Agenda 2030).

6. Visio 2030

TORNIO MAAILMANLUOKAN RAJAKAUPUNKI 2030

Tornion nelisataavuotinen kaupunkihistoria ja sijainti rajattomalla rajalla asettavat tavoitteet korkealle.

Olemme maailmankuuluja ainutlaatuisesta TornioHaparanda-rajayhteistyöstä, joka raivaa esimerkillisesti tietä kohti yhteistä, kansainvälistä tulevaisuutta.

Edistämme uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja kehitämme maailmanluokan kestävästä teollisuudesta ja kiertotalousosaamista. Kehitämme myös ympäristöystävällistä liikkumista puhdasta, pohjoista luontoa arvostaen. Vahvistamme TornioHaparanda-kaksoiskaupungin asemaa pohjoisen kansainvälisenä logistiikkakeskuksena.

Juuremme ovat syvällä Tornionlaaksossa, lappilaisessa maaperässä. Pidämme huolta siitä, että myös tulevat sukupolvet saavat Torniossa lämpimän, turvallisen ja yhteisöllisen kasvuperustan sekä luottamusta ja rohkeutta kulkea omia polkujaan vaikka huipulle asti. Vaalimme myös rikasta kulttuuriperintöämme, jonka ansiosta Torniolle on oma lukunsa historiankirjoissa nyt ja tulevaisuudessa.

Olemme maailmanluokan rajakaupunki.

7.1. Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki

Valtuustokauden 2021-2025 strateginen tavoite	Toimenpiteet
1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki	1.1 Tornion yleiskaavan ja maapoliittisen ohjelman ajantasaistaminen
	1.2 Monipuolinen asuntotonttituotanto (tavoitetaso 30 tonttia / vuosi), uudet ja laajenevat asuinalueet. Uusien asuinalueiden tavoitteellinen toteuttamisjärjestys määritellään maapoliittisessa ohjelmassa.
	1.3 Tornion ydinkeskustassa Tullinranta-Aittakenttä alueen kehittäminen (E14/Two Cities - One Heart, rajan viranomaiskeskus)
	1.4. Tornion kaupungin virkistys- ja viheralueiden sekä reittien kehittäminen (mm. rantareitti Haaparanta Sundholmen/Cape East - Tornio Näränperä, Perämeren kansallispuiston saavutettavuuden parantaminen)
	1.5. Tornion ilmasto-ohjelman laatiminen (uusi ohjelma)
	1.6. Kestävien ja uusiutuvien energiamuotojen edistäminen
	1.7. Näränperän tulvapenkereen korottaminen yhteistyössä Haaparannan kanssa
	1.8 Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen (Unescon aineeton kulttuuriperintöhaku, Tornionjoen riippusilta, asemakaavoitus)
2. Sujuvat liikenneyhteydet	2.1. Kestävien liikkumismuotojen kehittäminen (joukkoliikenne, kävely ja pyöräily, sähkö- ja kaasuautoilu)
	2.2. Tukholma-Haaparanta-Tornio-Helsinki uusi henkilöjunayhteys 2025-
	2.3. TornioHaparanda Matkakeskuksen ja Tornion rautatieaseman kehittäminen joukkoliikenteen solmukohtina
	2.4. Kemi-Tornion lentoaseman lentoliikenteen turvaaminen ja kehittäminen (edunvalvonta)
	2.5. Nopeiden tietoliikenneyhteyksien (valokuitu) edistäminen erityisesti Tornion taajama-alueella
	2.6. Tornio-Kolari radan sähköistämisen edistäminen

Valtuustokauden 2021-2025 strateginen tavoite	Toimenpiteet
3. Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö	3.1. Yrittäjämönteinen elinkeinopolitiikka ja päätöksenteko
	3.2. Tornion suurteollisuuden ja pk-yritysten liiketoiminnan sijoittautumis-, kasvu- ja kehitysmahdollisuuksia tukevat toimenpiteet
	3.3. Riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta uusilla ja kehitettävillä yritysalueilla (Kromilaakso, Arctio, Kyläjoki, Torppi)
	3.4. Aktiivinen sijoittautumis- ja yhteismarkkinointi
	3.5. Tornion kansainvälisen matkailuvedon kehittäminen ja matkailun toimintaedellytysten vahvistaminen (Master plan, Two Countries – One Destination OD)
4. Osaajien Tornio	4.1. Tornion kaupungin aseman vahvistaminen Lapin toisen asteen koulutuskeskuksena
	4.2. Tiivis oppilaitosyhteistyö (mm. kumppanuussopimukset Lappia, Lapin AMK, Peräpohjolan Opisto), uusien yhteistyömallien kehittäminen + yliopistoyhteistyö erityisesti Oulu, Rovaniemi, Luulaja
	4.3. Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen
	4.4. Lapin työllisyyden kuntakokeilun läpivienti Torniossa 1.3.2021-31.12.2023
	4.5. Valmistaudutaan TE -palvelujen järjestämisvastuun siirtoon valtiolta kunnalle 2024

Valtuustokauden 2021-2025 strateginen tavoite	Toimenpiteet
5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana	5.1. TornioHaparanda kaksoiskaupunki yhteistyön kehittäminen yhteisesti hyväksytyn toimintasuunnitelman pohjalta, rajayhteistyön pääsopimuksen uudistaminen
	5.2. Pohjoismaisen yhteistyön edistäminen paikallis- ja aluetasolla (mm. TornioHaparanda, Perämerenkaari, Tornionlaakso)
	5.3. Kansallisten ja kansainvälisten verkostojen hyödyntäminen kaupungin kehittämisessä mm. Kuntaliitto ja Seutukaupungit, Arctic Mayors Forum
	5.4. Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuoden hyödyntäminen erityisesti kulttuurin toimialalla

Mittari	Kuvaus
Väestönkehitys	Tilastokeskus, https://www.stat.fi/tup/statfin/index.html
Työttömyysaste %	Lapin ELY-keskus, Lapin työllisyyskatsaus, luvut päivittyvät kuukausittain https://www.ely-keskus.fi/ely-lappi-tyollisyyskatsaukset
Työpaikkakehitys lkm	Tilastokeskus https://www.stat.fi/tup/statfin/index.html
Yrittäjien kuntabarometri	Suomen Yrittäjät, tutkimus joka toinen vuosi: 2020, 2022... https://www.yrittajat.fi/tutkimus-aiheet/yrittajien-kuntabarometri-ent-elpo/
Kaupunkikeskustan elinvoimamittaus	Elävät Kaupunkikeskustat ry. / EKK ry. https://www.kaupunkikeskustat.fi/
Matkailun vetovoima	Visit Finland, Tilastotietokanta Rudolf: http://visitfinland.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/VisitFinland
Oppilaitokset ja koulutustarjonta	Kaupungissa toimivat oppilaitokset ja niiden koulutustarjonta
Tonttituotanto	
Toteutuneet investoinnit	

7.2. Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen

Valtuustokauden 2021-2025 strateginen tavoite	Toimenpiteet
6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet	6.1 Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien elintapojen tukeminen palveluissa sekä esteettömät puitteet torniolaisten omaehtoiselle hyvinvoinnin edistämiseksi
	6.2 Tornion kaupungin ja Lapin hyvinvointialueen välisten yhdyspintojen tunnistaminen ja tarvittavien yhteistyörakenteiden luominen kunnassa ja hyvinvointialueella (mm. oppilashuolto, kotouttaminen, ehkäisevä päihdetyö)
	6.3 Yhteistyö ja edunvalvonta Lapin hyvinvointialueen suuntaan torniolaisten palvelujen turvaamiseksi sairauksien ennaltaehkäisyssä ja sairaanhoidossa
	6.4. Kaikenikäisten syrjäytymisen ehkäisy kuntalaisten palveluissa ja toimijayhteistyössä
	6.5 Kuntalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavien päätösten vaikutukset arvioidaan ennalta
	6.6. UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -mallin käynnistäminen
7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut	7.1. Sähköisten kuntapalveluiden kehittäminen asiakaslähtöisesti
	7.2. Palveluverkkoselvitys ja päätös tulevaisuuden palveluverkosta (erityisesti koulu- ja päiväkotiverkko)
	7.3. Uuden kirjastoauton monikäyttöinen hyödyntäminen mobiilina palvelupisteenä
	7.4. Yritysten ja kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa (esim. palveluseteli)
	7.5 Kuntarajat ylittävä yhteistyö palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa (erityisesti Meri-Lapin kunnat + Haaparanta, Ruotsi)

Valtuustokauden 2021-2025 strateginen tavoite	Toimenpiteet
8. Elämänlaatu- ja palveluiden vahvistaminen	8.1 Tornion kulttuuriohjelman laatiminen (uusi ohjelma)
	8.2 Tornion ydinkeskustan elävöittäminen tapahtumilla. Päätös PIOT ja Happy New Twice tapahtumien jatkosta. Meän Kesä konseptin kehittäminen
	8.3 ”Kulttuurikeskus Wanha Satama”
	8.4. Liikunta- ja urheilupaikkojen käyttöasteen nosto ja ympärivuotisuus (esim. Pohjan stadion)
	8.5. Liikunnanohjaus- ja neuvontaresurssien sekä liikkumisympäristöjen poikkihallinnollisen yhteistyön ja toimijayhteistyön edistäminen (seurakokous, erityisliikunnan resurssit, liikuntaneuvonta (Teaviisari –indikaattori), liikuntatoimi – tekninen toimi –yhteistyö)
	8.6 Torniolaisten aktivoiminen vapaan sivistystyön pariin
9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki	9.1 Tornion osallisuusmallin toimeenpano
	9.2 Kaupungin ja lakisääteisten ja vapaaehtoisten vaikuttamistoimielinten yhteistyön kehittäminen palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä
	9.3 Veto- ja pitovoimaa vahvistava, yhteisöllisyyttä rakentava asukasviestintä ja -markkinointi
	9.4 Yhteisöllisten tapahtumien ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen luominen ja mahdollistaminen
	9.5 Tornion kaupunki mahdollistaa verkostoille, yhteisöille ja seuroille (ml. kolmas sektori) hyvät puitteet toimia ja tehdä yhteistyötä (viestintä, tilat, saavutettavuus)

Mittari	Kuvaus
HYTE-kerroin <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prosessi-indikaattorit 14 kpl ▪ Tulosindikaattorit 6 kpl 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Peruskoulut 4 kpl, liikunta 5 kpl, kuntajohto 5 kpl ▪ Toimeentulotuki, koettu terveys, ylipaino, työkyvyttömyyseläke, kaatumishoitojaksot, koulupudokkaat <p>https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille</p>
TEA-viisari	https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/index
Kouluterveyskysely	https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely
Kuntalais- ja päättäjätutkimukset	
Imago- ja vetovoimatutkimukset	
Toteutuneet toimenpiteet	

7.3. Toimiva kaupunkikonserni

Valtuustokauden 2021-2025 strateginen tavoite	Toimenpiteet
10. Kestävä kunta- ja konsernitalous	10.1 Talouden tasapainottaminen ja sopeuttaminen vastaamaan uutta kuntaa 1.1.2023-
	10.2 Kaupungin ja konsernin kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle
11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa	11.1 Ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävät ja vastuulliset hankinnat (hankintalinjaukset)
	11.2 Tornio-kaupunkikonsernin hankintaosaamisen ylläpito ja vahvistaminen (hankintaohje, koulutukset)
12. Uudistuva kaupunkikonserni ja vaikuttava omistajapolitiikka	12.1 Varautuminen konsernirakenteen muutoksiin ja konserniohjeen ajantasaistaminen
	12.2 Omistajapolitiittisten tavoitteiden määrittely ja ajantasaistaminen
	12.3 Omistajaohjauksen menettelytapojen kehittäminen
	12.4 Kiinteistö- ja toimitilasalkun mukaiset toimenpiteet - huomioidaan järjestelyt Lapin hyvinvointialueen kanssa
	12.5. Kaupunkiorganisaation ja hallintosäännön uudistaminen 2022-2023
13. Henkilöstöstä huolehtiva työnantaja	13.1 Tornion kaupungin henkilöstöohjelma – ”Lapin vetovoimaisin kuntatyönantaja 2030” <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osaavan työvoiman varmistaminen nyt ja tulevaisuudessa ▪ Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen ▪ Tavoitteellinen ja henkilöstölähtöinen johtaminen

Mittari	Kuvaus
Kuntakonsernin talouden tunnusluvut	Kuntalaki 410/2015: 110 §, 118 § ja 119 §
Työhyvinvointikysely	
Henkilöstökustannukset	Palkkakustannukset + henkilösivukulut
Htv. määrä	
Terveysperusteiset poissaolot	

8. Tornion kaupungin kärkihankkeet

Hanke-esitys	Kuvaus
1. Liikenteen edunvalvontahankkeet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Haaparanta-Tornio-Helsinki uusi henkilöjunayhteys 2025- ▪ Röyttä-Elijärvi rataosuuden perusparannus ja sähköistäminen ▪ Tornio-Kolari radan sähköistämisen edistäminen ▪ Kemi-Tornion lentoaseman lentoliikenteen turvaaminen ▪ Tornion Röyttän sataman ja meriväylän kehittäminen (mm. sataman TEN-T status ja meriväylän geometria) ▪ Vt. 21 Tornio-Kilpisjärvi yhteysvälin parantaminen ▪ Vt. 29 / E4 Tornionjoen sillan peruskorjaus
2. Ympärivuotinen Pohjan Stadion	Tavoitteena on nykyisellään vajaakäytöllä olevan Pohjan Stadionin käyttöasteen nosto. Tehdään käyttäjäselvitys sekä sen pohjalta esitys kehittämistarpeista ja mahdolliset investoinnit.
3. Suurinvestointien houkuttelu Tornioon	Kehitetään ja luodaan valmiuksia (mm. markkinointi, maankäyttö, työvoiman saatavuus) elinkeinoelämän suurhankkeiden houkuttelemiseksi Tornioon. Potentiaalisia sijoittautumisalueita ovat Arctio, Kyläjoki ja Kromilaakso.
4. Kukkolankosken alueen kestävä kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unescon aineeton kulttuuriperintöhaku ▪ Tornionjoen riippusilta, uusi yhteys Ruotsiin ▪ Kukkolankosken alueen asemakaavoitus

Hanke-esitys	Kuvaus
<p>5. Kulttuurikeskus Wanha Satama</p> <p><i>Aineen taidemuseo, Tornionlaakson museo, kulttuuritoimisto, Joulu- ja lelumuseo Lekkermanni, Åströmin kartano, kirjasto, kesäteatteri, Tornion vanhin katu, jazzit, joulumarkkinat, Felixinpuisto, taidekamari, taiteilijaresidenssi Viippola, harrastajien käsityötupa + Porthanin koulu.</i></p>	<p>Kulttuurikartanon alueen konseptointi ja kehittäminen tiiviimmin yhdeksi kokonaisuudeksi.</p> <p>Toiminnallinen yhteistyö ja sisältö, tapahtumat, markkinointi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mahdollinen kehittämishanke ▪ Mahdollinen investointihanke <p>Hanke sidotaan osaksi Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuotta.</p>
<p>6. UNICEF:n Lapsiystävällinen Kunta –mallin käynnistäminen</p>	<p>UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa.</p> <p>Malli on käytössä Suomessa 48 kunnassa ja se tavoittaa yli puolet Suomen lapsista (2022)</p> <p>Tornion kaupungin tavoitteena on käynnistää UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta –malli Torniossa kuluvan valtuustokauden aikana (2021-2025).</p>

9. Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Tornion kaupunkistrategian toimeenpano käynnistyy, kun valtuusto on hyväksynyt strategia-asiakirjan.

Strategian toimeenpano edellyttää onnistunutta strategiaviestintää eri kohderyhmien suuntaan. Sisäisiä kohderyhmiä ovat mm. kaupungin luottamushenkilöt, esihenkilöt, työntekijät sekä konserniyhteisöt. Ulkoisia kohderyhmiä ovat mm. kuntalaiset, elinkeinoelämä, oppilaitokset sekä muut kaupungin sidosryhmät.

Tornion kaupunkistrategia laitetaan kaikkien saataville yleiseen tietoverkkoon osoitteeseen www.tornio.fi.

Tornion kaupungin toimintaa johdetaan voimassa olevan kaupunkistrategian mukaisesti. Kaupunkitason tavoitteet ohjaavat koko kaupungin kehittämistä ja ovat siten lähtökohtana yksityiskohtaisia ohjelmia ja suunnitelmia laadittaessa. Tornion kaupungin strategiakauden talousarviot ja suunnitelmavuodet laaditaan siten, että ne toteuttavat voimassa olevaa kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tornion kaupungilla on yksi kaupunkitason strategia ja siitä johdettavat asiakirjat (ohjelmat, suunnitelmat) ovat strategian toteuttamisohjelmia. Osa ohjelmista on kaupungille lakisääteisiä ja osa vapaaehtoisia. Uuden kaupunkistrategian myötä ohjelmia uudistetaan ja ajantasaistetaan vaiheittain siten, että ne toteuttavat voimassa olevaa kaupunkistrategiaa. Strategian toteuttamisohjelmien uusimis- ja laatimistarve harkitaan ohjelma- ja suunnitelmakohtaisesti.

Tornion kaupunkistrategian tärkein toimeenpanon väline on kaupungin talousarvio. Muita keskeisiä toteuttamisohjelmia strategisten päämäärien mukaan jaoteltuina ovat:

Elinvoimainen ja vastuullinen rajakaupunki	Hyvinvoiva ja osallistuva torniolainen	Toimiva kaupunkikonserni
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elinkeino-ohjelma (2019), päivitetään 2022 ▪ Tornion Matkailun master plan 2020-2030 (2019) ▪ Tornion kaupungin ja oppilaitosten kumppanuussopimukset (Lapin AMK, KKY Lappia, Peräpohjolan Opisto) ▪ Tornion yleiskaava 2021 (2009, lainvoima 2010), ajantasaistetaan ▪ Maapoliittinen ohjelma 2014-2021 (2014), päivitettävä ▪ Viestintä- ja markkinointisuunnitelma, vuosittain ▪ TornioHaparanda rajayhteistyön toimintasuunnitelma (2021) ▪ Ilmasto-ohjelma, uusi laaditaan ▪ Kulttuuriohjelma, uusi laaditaan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hyvinvointiohjelma ▪ Laaja hyvinvointikertomus, ▪ Suppea hyvinvointikertomus ▪ Nuorisotyön perussuunnitelma, alueellinen (2020) ▪ Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmat (useita) ▪ Tornion palveluiden sähköistämisuunnitelma – digiagenda, vuosittain ▪ Tornion osallisuusmalli (2021) ▪ Kotouttamisohjelma (2022) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Omistajapolitiikka (2018), päivitettävä ▪ Henkilöstöohjelma (2018), päivitetään 2022

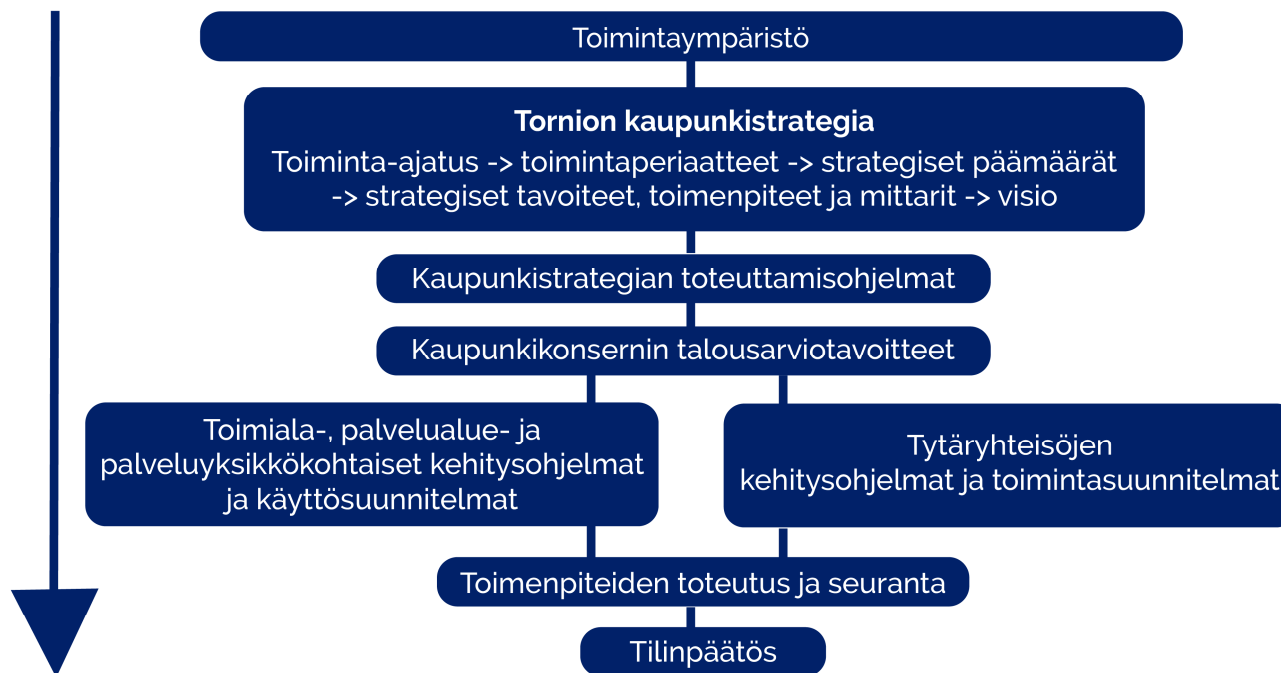

TORNIO

Tornion kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävä on valmistella ja toteuttaa strategiassa määritellyt kaupunkitason tulostavoitteet vastuualueillaan yhdessä henkilöstön kanssa. Strategian toimenpiteistä raportoidaan säännöllisesti osavuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä sekä tarvittaessa erikseen.

Kaupunkistrategian väliarviointi on määrä tehdä valtuustokauden puolivälissä (2023-2024) ja loppuarviointi strategiankauden päätyttyä tilinpäätöksen yhteydessä (2025/2026).

Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

VISIO 2030: MAAILMANLUOKAN RAJAKAUPUNKI

”World-Class Border Town”

Strategiset päämäärät 1-3 ja valtuustokauden 2021-2025 strategiset tavoitteet

1. ELINVOIMAINEN JA VASTUULLINEN RAJAKAUPUNKI

1. Kestävä ja viihtyisä kaupunki
2. Sujuvat liikenneyhteydet
3. Kansainvälisesti houkutteleva yritys- ja investointiympäristö
4. Osaajien Tornio
5. Kansainväliset ja kansalliset verkostot voimavarana

2. HYVINVOIVA JA OSALLISTUVA TORNIOLAINEN

6. Torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja rakenteet
7. Toimivat ja kehittyvät julkiset palvelut
8. Elämänlaatupalveluiden vahvistaminen
9. Osallistuva ja yhteisöllinen kaupunki

3. TOIMIVA KAUPUNKIKONSERNI

10. Kestävä kunta- ja konsernitalous
11. Hyvä hankintapolitiikka vahvistaa paikallista elinvoimaa
12. Uudistuva kaupunkikonserni ja vaikuttava omistajapolitiikka
13. Henkilöstä huolehtiva työnantaja

TOIMINTAPERIAATTEET / Näin toimimme

Rohkea – Turvallinen – Kestävä

TOIMINTA-AJATUS / Kaupungin perustehtävä

Me olemme elämäsi kumppani ja kotikaupunki:

- 1) Tuemme teoillamme kaikkien torniolaisten hyvinvointia
- 2) Edistämme alueen elinvoimaa
- 3) Järjestämme palvelut kestävästi yli hallinto- ja aluerajojen

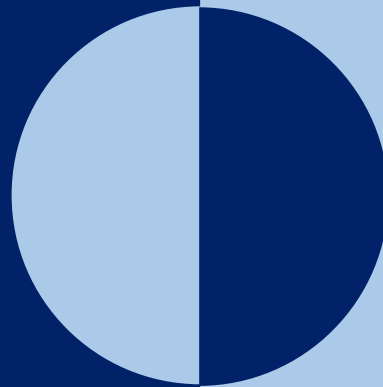
Lisätietoja

www.tornio.fi

Tornion brändivideo

<https://www.youtube.com/watch?v=KWH8X6BmZ8U>

Tornion kaupunki
Suensaarenkatu 4
95400 TORNIO

Tornio